

KNY-19-01927

„BORSODI OLVASÓKÖR“

ALAPSZABÁLYAI

I. **Célja** a KÖRnek, gerjesztvén az olvasás' szeretetét s reá módot nyújtván, főképen az önművelésre hatni, egyszersmind *mellesleg* könyvtétel és vétetés által az irodalmi munkásságot előmozdítani.

II. A KÖR, tagjaiban, elenyészlelt, könyvtárára néve örökös. Ezzel a tagok soha nem osztozhatnak meg; míg a KÖR áll, a KÖRE, ha az feloszlik, a könyvtár a megye' tulajdonává leendő, s ezért a könyvtárjstrom minden év' végével be fog a megyének nyújtani.

III. A tagok kétfélék: *Alapító*, ki eddigi ajánlatát egyszerre lefektetendő 6 vagy több pengő forintra emeli.

Résztvevő, ki magát három egymás után következő évben, évenként 2 pft. befizetésére kötelezi; vagy ki évenként 6 vftot fizet. Az eddigi ajánlatok a' résztvevődíjakra is beírdhatók.

Jogaikra nézve mindkét rendbeli tagok egyenlők. Taggá válik mindenki csak akkor, midőn befizetett; befizetés előtt könyv résztvevőnek sem, nem-tagnak soha nem adhatatik ki.

Taggá lehet minden, ki a főnebbi föltételnek eleget tesz s az elébe terjesztendő kötelezővénynek nevet aláírja, férfi és nő egyképen; csakhogy a nők a közlésben csak KÖRbeli férfi által képviselhetnek.

IV. A KÖR megnyitásátának minden évnapján a megye' közlészeleiben álló férfai közül egy Pártfogó fog választani, kitől a KÖR általmat s gyámolt reményl.

V. A KÖR hivatala: 1 Igazgató; 5 Választott tag; 1 Jegyző; 1 Pénztárnok, 1 Könyvtárnok, kik évenként a teli évnegyedes közlésben tükös szavazással választandók.

a. Az Igazgató' tiszte választmányi ülést havonként, közlést — a megyei évnegyedes közgyűlésekkel öszveesőleg — évnegyedenként tartani, s a Pártfogó' távollétében a közlésben is elnöklenni. Ő a KÖR dolgainak kormányzója; az ő vagy a választmány' engedvénye nélkül a Pénztárnok semmit nem fizethet ki, sürgetőesetben 10 pftig választmány nélkül is adhat utalványt, és könyveket is rendelhet meg, de mind ezt, mind azt saját költségére tevé, ha a választmány által nem helyeseltetik.

b. A választott tagoknak kötelessége az Igazgató által öszvehívandó ülésekben meg-

jeleni; a megveendő könyveket kiválasztani; az erre s egyéb szükségésre kellő pénzt utalványozni; a pénz- és könyvtára folytonosan felügyelni; kisebb s véletlen esetekben intézkedni; fontosabbakban tudósítást s javaslatot terjesztetni a közlésre.

A választmány' végzése csak egy érvényes ha legalább öt tag által hozottat.

c. A Jegyző mind a köz- mind a választmányi ülések' tollírója, s őre a KÖR iratainak.

d. A Pénztárnok beszeli a pénzt, kifizeti az utalványokat, s a bevételekről és kiadásokról évnegyedenként benyújtja számadásait a közlésre.

e. A' könyvtárnok kötelessége a megrendelt könyveket meghoztatni, a könyvtárra felügyelni, a könyveket a kiszabott rend szerint a tagoktól beszeldni és másoknak kiadni, erről pontos jegyzőkönyvet s a megszerzett könyvekről világos lajstromot vezetni. A könyvtárból elvettzett könyvekért felelős.

Jegyző, Pénz-és könyvtárnok egyszersmind tagai a választmányának.

VI. Magyar munkák közül főképen a szépirodalmiak, országlatiak és történetiek, és e szakban mozgó havi folyóiratok fognak megszerzetetni. Német munkákra nézve a KÖR még most egyedül a szépirodalmiakra szorítokzik.

VII. Az Igazgatónak s választmányának hazafni tiszteül tétetik most még felszollítás nélkül is, majd később' csak ha a KÖR meg fogna kerestetetni, a magyar-irodalmi jelesb vállalatokra előfizetőköt s aláírókat gyűjteni, s általában a magyar könyveknek keletet szerzeni.

K ö n y v t á r i S Z A B Á L Y O K.

A könyvek két osztályra különböztetnek: *Ujdonság* minden könyv három hónapig megvétele után; *Régi* a három hónap' elmúltával.

I.

U j d o n s á g.

1. Ha ujdón a könyv, 10 ivnyi 1 napra, 20 — 25 ivnyi két napra, 40 ivnyi három napra adatik ki. Ujdón könyv csak kettenként kiadható.

2. Ki a rendelt napon a könyvet be nem adja a könyvtárba, első napért 4 e. gr. bírságot fizet, másodnapra egy választott tag vagy a könyvtárnok által személyesen be fog vétetni. Ha ennek sem lenne sikere; a választmány a közülésre tesz iránta jelentést.

3. Falura újdon könyv nem adható, hanem a vidékiek idehém kivételére elsősege van; másótól a könyv el nem vehető, hanem ha visszakerült a könyvtárba, a régebben bejegyzettek előtt is vidékie' az elsőség.

II.

1. e g.

1. Ha régi a könyv, 10 ívnyi 2; 15 — 20 ívnyi három; 20 — 35 ívnyi négy; s ezen felül bár mi vastag 5 napra kiadható.

2. Több szerző munkái egyszerre egynek csak ugy adathatnak ki, ha mások' rövidsege nélkül megfőrténehetik.

3. Falura a könyvtárnak csak *egygyegede* kiadható, s egy könyv künn nem lehet tovább egy hétnél.

4. A 4 e. gr. bírság második nap 8-ra emelkedik, harmadik nap a könyv személyesen fog bevétetni. Vidékie nézve a bírság naponkint kétszeresi magát, 4, 8, 16, 32.

Míg a tag a bírságot le nem fizeti, könyvet addig nem fog kapni.

III.

Általános rendeletek.

1. Az olvasás' rendjére nézve jegyzőkönyv tartatik. Ki valamely könyvre előbb jegyzé magát, az fogja előbb olvasni. Ezért a könyv a tagok közt nem járhat kézről kézre, minden tartozik azt a könyvtárhoz kivenni és oda visszavinni.

2. A' könyvekbe ím't s jegyzéni tiltatik. Elveszett könyvek s tetemesen megkárosítottak megróntendők; nagyobb elmoskótásokokért a választmány által meghatározandó bírság fizetetik.

3. Ha a KÖRnek olvasó terem leendő, az újdonságok csak nő tagoknak adhatók — ki.

4. A könyvek a cimlap' belső oldalán s még egy szabályos helyen e névvel: „BORSODI KÖRÉ” leszenek megbélyegezendők.

Eredete a KÖRnek szerény és történetes. Némelyek, kik olvasni akarnak és szeretnek, ez év elején pénzt és könyveket ajándékosztak össze, s a pénz oly szépen gyűlt, a könyvek oly sűrűn ajándékosztak, hogy az egésznek kezelésére némi szerkesztett felügyelőség szükségesnek látszának. E siker reményt s edgyat szűleén magabiz cel felé s terjedtebb hatáskör után, — az ajándok f. e. Februarius 20-án összegyűltenek s terkesztésre választmányt küldtek ki, mellynek főlebb látható szabályai a Martinus' 13-án tartott közgyűlésben elfogadtatván, ugyan akkor az egysélet „BORSODI-OLVASÓKÖR” nevet vón fel, — s a hivatal' megválasztatása után, mint szegye intézet pártfogónak — művészi isléstől's telkétől indítattván — Szathmáry Király József első atispán urat kérle meg, s avolta a KÖR saját belső élrendezésével buzgón foglalkodók; — az eredeti ajándok alapítokká vagy részvényesekké válnak, s a tagok' sora napokint tisztellebb s fényesebb nerekkel gazdagyszik. Eggyár hónap alatt a könyvtár mintegy 300 kötetre nevedekett, s pénzben mintegy 300 p. f. iratott alá, s könyveket a KÖR maga is már 150 p. f. erejéig vásárolt.

Ugy körülmények közt talán mellőzhető a buszditgató felszólítás: talán elég a KÖRnek ismertnie hogy pártoltassék; a cel átvés és nemes, s a vállalathos kossorát látszik nyujtani a szerencse. Kezdele oly szép, hogy reményt táplálhat a felirágózhatisra. Ezért kebele a KÖR tisztellelt hie — meg, s örömmel fogad — el mindenkit. Iggyeközvén asszítást a legdrágább s legsegs s legujabb elmenterkekkel dúsan megrakni, hévvel óhajja, hogy körülte — mint irodalmi ottár körül — gyányórelceze lássa kossorába fondóni BORSOD' telkes fiait és leányait.

Miskolc, April 18-án 1813.

Szemere Bertalan

Igazgató.

Kun Lajos

Jegyző.

1813-19
01927